

Sumariusz Metryki Koronnej
Księga wpisów podkanclerzego Tomasza Zamoyskiego z lat 1628 -1635
ze zbiorów szwedzkiego Riksarkivet w Sztokholmie
Skokloster Enskilda 8636

Opracował Wojciech Krawczuk

Regesty wszystkich dokumentów znajdują się w pracy; Wojciech Krawczuk, *Sumariusz Metryki Koronnej. Księga wpisów podkanclerzego Tomasza Zamoyskiego*, Seria Nowa , t. 1, Kraków 1999.

Wykaz skrótów

AGAD – Archiwum Główne Akt Dawnych

Boniecki – A. Boniecki, *Herbarz polski*, T. I-XVI, Warszawa 1899-1913

Kułakows'kyj – Petro Kułakows'kyj, *Czernihowo–siewerszczyna u składi Reczi Pospolitoj, (1618-1648)*, Kijów 2006

LWlkKuj1659 – Lustracja Województw Wielkopolskich i Kujawskich 1659-1665, Cz. I, wyd. C. Ohryzko-Włodarska, Wrocław 1978, cz. II, wyd. Z. Górski, J. Pakulski, A. Tomczak, Toruń 1996

LWRusk – *Lustracja województwa ruskiego, 1661-1665*, cz. 1-3, ed. K. Arłamowski, E. Arłamowska, W. Kaput, Wrocław 1970-1976

MK – Metryka Koronna

Niesiecki – K. Niesiecki, *Herbarz polski*, T. I-X, wyd. J. N. Bobrowicz, Lipsk 1839-1846

PSB – *Polski Słownik Biograficzny*, tom I i nast., Kraków od 1935

SGKP – *Słownik Geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich*, t. I – XV, Warszawa 1880-1914, pod red. F. Sulimirskiego, F. Chlebowskiego, W. Walewskiego et. al.

SMK – *Sumariusz Metryki Koronnej*, T. I i nast., ed. W. Krawczuk, K. Chłapowski, Kraków 199 i nast.

U – *Urzednicy dawnej Rzeczypospolitej XII-XVIII wieku. Spisy*, T. I i następne, Wrocław-Kórnik od 1985, pod red. A. Gąsiorowskiego

VC – *Volumina Constitutionum*, t. I i nast., wyd. W. Uruszczak, S. Grodziski, I. Dwornicka et al., Warszawa od 1996

VL – *Volumina Legum*, t. I-X, wyd. J. Ohryzko, Z. Kaczmarczyk, St. Petersburg 1859

[Na k 1 – 167 v wpisano dokumenty Zygmunta III Wazy]

177/1351

k. 169 – 170

Kraków, na sejmie koronacyjnym, 8 lutego 1633

Król uznając zasługi z wyprawy moskiewskiej i chocimskiej, nadaje w dożywocie Marcinowi Kazanowskiemu, wojewodzie podolskiemu, starostwo niżyńskie w ziemi siewierskiej wraz z wsiami doń przynależącymi: Kropiwną, Tałałajówką, Berezanką, Biezałowską, Kurzyłanką,

Kaharliczką, Prochorowką, Ciernichowką, Pecosławczem, Lipowy Rok, Siniaki, Białośapkami, Łosiegłowami, Haliczem, Płoskiemi¹.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jakuba Ubysza, sekretarza królewskiego.

jęz. pol.

¹ Ze względu na dość znaczne zmiany leksykalne i błędy pisarzy, w oparciu o Kułakowskyj, (*Czernihowo-Siwerszczyna*, s. 254-255), nazwy ukraińskie, po części objaśniające lekcję, odpowiednio: Kropiwna - Kropywna, Tałałiwka, Berezanka, Białałowska – to chyba Biezułiwki, Kaharliczka – Kaharłyczka, Prochorowka - Prochoriwka, Ciernichowka - Czernihiwka, Pecosławcza - Perejasławka, Lipowy Rok (Roh?) - Lypiw Rih, Białośapki – Biłoszapki.

178/1352

k. 170 – 171

Kraków, na sejmie koronacyjnym, 9 lutego 1633

Król udziela zgody Stanisławowi Przetockiemu na odstąpienie dożywotnich praw do sołectwa we wsi Borek w dzierzawie krzeczowskiej¹, Piotrowi Linczewskiemu i jego żonie Felicjanie.

Dokument podpisany przez Władysława IV.

jęz. lac.

¹ Dziś woj. małopolskie, okolice Bochni.

179/1353

k. 171 – 171v

Kraków, 10 [lutego 1633]¹

Król wyznacza Zygmuntowi Guldensternowi, dworzaninowi królewskiemu, roczną pensję 1000 złotych na porcie gdańskim, wakującą po śmierci Gabriela Posse, pułkownika, która ma być wybierana na święto Zmartwychwstania Pańskiego².

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Żerońskiego, pisarza kancelarii koronnej.

jęz. lac.

¹ “*mense anno ut supra*”. ² Dok. Zygmunta III tej samej treści, Warszawa, 21 I 1630, AGAD, MK 178, k 9.

180/1354

k 171v – 172 v

Kraków, 10 lutego 1633

Król nadaje urząd podczaszego halickiego, wakujący po śmierci Andrzeja Czuryło, Krzysztofowi Średzińskiemu, dworzaninowi królewskiemu¹.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Żerońskiego, pisarza kancelarii koronnej.

jęz. lac.

¹ Zob. U III/1, s. 53, nr 193.

181/1355

k. 172 v – 173

Kraków, 10 lutego 1633

Król potwierdza dożywotnie prawa Mikołaja Stogniewa, dworzanina królewskiego, do wsi Tuczapy (*Tuczepy*), Zawadów (*Zawadzin*), Małoszkowice (Mołoszkowice) i Załuże (*Zaluzie*)¹, położonych w starostwie jaworowskim.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Żerońskiego, pisarza kancelarii koronnej.

jęz. lac.

¹ Por. LWRusk1661, cz. II, s. 132-138.

182/1356

k. 173 – 174

Kraków, 10 lutego 1633

Król potwierdza dokument wydany przez siebie w Mereczu, 15 I 1632, w którym nadał dożywotnie prawa Marcjanowi Chrzęszczowi i jego żonie, Mariannie Szawińskiej, do wsi Modryń, położonej w starostwie hrubieszowskim.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Żerońskiego, pisarza kancelarii koronnej.
jęz. łac.

183/1357

k. 174v – 175

Kraków, 10 lutego 1633

Król asygnuje 1 000 beczek soli zwanej „Stochmal”¹ z żup wielickich Kasprowi Denhoffowi, wojewodzie dorpackiemu, staroście laickiemu i bolesławskiemu, do odbioru co roku na Wielkanoc.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Stanisława Żurkowskiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

¹Stochmal, od „Staubmehl”, miał solny najgorszego gatunku, surowiec dla warzelni, zob.: R. Rybarski, *Wielickie żupy solne w latach 1497 – 1594*, Warszawa 1932, s. 24.

184/1358

k. 175 – 176

Kraków, na sejmie koronacyjnym, 10 lutego 1633

Król nadaje sołectwo we wsi Tyniec¹ w starostwie kaliskim Piotrowi Zajączkowi z Wrzącej, synowi Waclawa, sędziego ziemskiego kaliskiego. Uprzednio dzierżyli je mieszczanie kalisy po Mikołaju Pigłowskim, dworzaninie.

Dokument podpisany przez króla i Piotra Żerońskiego, pisarza kancelarii koronnej.

jęz. łac.

¹Może chodzi o wieś odl. ok. 2 km na pld.-zach. od Kalisza, ob. część miasta.

185/1359

k. 176 – 177

Kraków, na sejmie koronacyjnym, 10 lutego 1633

Król udziela zgody Michałowi Kupcewiczowi, sekretarzowi królewskiemu, na odstąpienie dożywotnich praw do sołectwa z młynem i pięcioma łanami we wsi Opatów w starostwie krzepickim¹ [niewymienionej osobie].

Dokument podpisany przez Władysława IV i Krzysztofa Lode, sekretarza JKM.

jęz. łac.

186/1360

k. 177 v – 182 v

Kraków, na sejmie koronacyjnym 12 lutego 1633

Król transumuje przywilej Zygmunta III wydany w Warszawie, 20 III 1610, zatwierdzający przywilej Zygmunta I wydany w Poznaniu 22 III 1530¹, potwierdzający przywilej Kazimierza Jagiellończyka wydany w Toruniu, 16 IV 1485 dotyczący nadania prawa magdeburskiego miastu Międzyrzecz².

Dokument podpisany przez króla.

jęz. łac.

¹ Data podejrzana. ² Druk dok. Kazimierza Jagiellończyka w : *Staedtebuch des Landes Posen*, ed. H. Wuttke, Leipzig 1877, nr 71, ss. 69-70. Omówienie w: *Słownik historyczno – geograficzny województwa poznańskiego w średniowieczu*, red. A. Gąsiorowski, t. 4, ss. 138-139. Zob. też dok 188/1356.

187/1361

k. 182 v – 183v

Kraków, na sejmie koronacyjnym, 15 lutego 1633

Król udziela zgody Piotrowi i Adamowi Sulimirskim na scedowanie dożywotnich praw do miasta Wierbka i wsi o tej nazwie w powiecie łatyczowskim, województwie podolskim, Aleksandrowi Cetnerowi, rotmistrzowi królewskiemu.

jęz. łac.

188/1362

k. 183v – 186

Kraków, na sejmie koronacyjnym, 15 lutego 1633

Król transumuje przywileje miasta Międzyrzecza, zawarte w dokumencie Zygmunta III wydanym w Krakowie, 15 III 1595, w sprawie sposobu wyboru magistratu ¹.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Żerońskiego, pisarza kancelarii koronnej.

jęz. łac.

¹ Zob. dok 186/1354.

189/1363

k. 186 – 188 v

Kraków, na sejmie koronacyjnym, 15 lutego 1633

Król transumuje przywilej Zygmunta III wydany w Warszawie, 20 I 1632, zawierający potwierdzenie odstąpienia prawa do dzierżawy (emfiteuzy) pięćdziesięcioletniej na młyn zwany „Groch” we wsi Złotoria i miejscu Land Bewczyn w starostwie nieszawskim, na rzecz plebejusza Jana Krigera, serwitora i chirurga królewskiego, który uzyskał to prawo od Oktawiana Plichty, syna Konstantego, kasztelana sochaczewskiego.

Dokument podpisany przez króla i Piotra Żerońskiego, pisarza kancelarii koronnej.

jęz. łac.

190/1364

k. 188 v – 189 v

Kraków, na sejmie koronacyjnym, 17 lutego 1633

Król na mocy przywilejów: Henryka Walezego z Krakowa z 12 V 1574 i Stefana Batorego z Malborka z 9 IX 1577, uwalnia z obowiązku gościny dom murowany zwany „Sienicka” w Starej Warszawie, na placu świętego Jana¹, położony koło domu murowanego Jana Mrosa, chirurga, należący do sławetnego Adama Jarzębskiego Warki, muzyka królewskiego i Elżbiety Sienickiej, żony tegoż. Król potwierdza też prawo Jarzębskiego do propinacji.

Dokument podpisany przez Władysława IV.

jęz. łac.

¹ Dziś ul. Świętojańska 9. A. Jarzębski, *Gościniec albo krótkie opisanie Warszawy*, opr. Władysław Tomkiewicz, Warszawa 1974, s. 25.

191/1365

k. 190 – 191

Kraków, na sejmie koronacyjnym, 17 lutego 1633

Król potwierdza Mikołajowi Korycińskiemu, dworzaninowi królewskiemu i Magdalenie z Białobrzegów, jego żonie, prawo dożywotnie do wsi Życzyn wraz z przynależnymi folwarkami Życką Wolą, Iczkowem i wsią Komory¹ w województwie sandomierskim w powiecie stężyckim.

Dokument podpisany przez Władysława IV.

jęz. łac.

¹ LWSand1664, cz. I, s. 105-106, Życzyńska Wola; Iczków to Uroczysko Icko, Komory – niezlok., zapewne Komorów, kilka km na pld.-zach. od Woli Życkiej.

192/1366

k. 191 – 191 v

Kraków, na sejmie koronacyjnym, 18 lutego 1633

Król nadaje w dożywocie slobodę, czyli horodyszcze Rusowa w starostwie kaniowskim¹, wakującą po śmierci Mikołaja Leśniewskiego, starosty kaniowskiego, Marcinowi Dłuskiemu, żołnierzowi. Dłuski zasłużył się w różnych wyprawach wojennych.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jakuba Ubysza, sekretarza królewskiego.

jęz. pol.

¹ Ówczesne województwo kijowskie.

193/1367

k. 192 – 192 v

Kraków, na sejmie koronacyjnym, 18 lutego 1633

Król nadaje w dożywocie slobodę Suski w starostwie kaniowskim¹, wakującą po śmierci Mikołaja Leśniewskiego, starosty kaniowskiego, Marcinowi Skalmirowskiemu, żołnierzowi. Skalmirowski zasłużył się w różnych ekspedycjach wojennych.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jakuba Ubysza, sekretarza królewskiego.

jęz. pol.

¹ Województwo kijowskie; musiała być nowo lokowana, nie wzmianowano jej ani w 1628-1629, ani w 1636 r., Jabłonowski, *Lustracye Królewszczyn*, s. 130-132, 217-218.

194/1368

k. 192 v – 193 v

Kraków, na sejmie koronacyjnym, 18 lutego 1633

Król nadaje slobodę Buczak¹ nad Dnieprem, w starostwie kaniowskim, wakującą po śmierci Mikołaja Leśniewskiego, starosty kaniowskiego, Jędrzejowi Pawłowskiemu, żołnierzowi. Pawłowski zasłużył się w różnych wyprawach wojennych.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jakuba Ubysza, sekretarza królewskiego.

jęz. pol.

¹ Niezidentyfikowana; zob. przypis do poprzedniego dok.

195/1369

k. 193 v – 194

Kraków, na sejmie koronacyjnym, 19 lutego 1633

Król nadaje w dożywocie dobra Stebnik i Jasień¹, w ziemi przemyskiej, wakujące po śmierci Andrzeja Ustrzyckiego, Janowi Daniłowiczowi, podskarbiemu wielkiemu koronnemu. Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Żerońskiego, pisarza kancelarii koronnej.
jęz. łac.

¹ Jasień albo Ustrzyki Dolne; Stebnik na wschód od nich, RZPrzem1674, s. 156, 167; był też inny Stebnik – żupa solna w star. drohobyckim.

196/1370

k. 194 v – 195

Kraków, 20 lutego 1633

Król udziela pozwolenia mieszczaninowi Marcinowi Gallo na ponowne otworenie apteki w mieście Brodnicy, wyrabianie leków i na sprzedaż w niej pieprzu, szafranu, cynamonu, cukru, imbiru.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Żerońskiego, pisarza kancelarii koronnej.
jęz. łac.

197/1371

k. 195 – 196

Kraków, 20 lutego 1633

Król nadaje serwitorat mieszczaninowi, Marcinowi Gallo, udzielając mu jednocześnie pozwolenia na propinację rozmaitych trunków: wina, gorzałki, piwa i miodu w mieście Brodnicy.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Żerońskiego, pisarza kancelarii koronnej.
Jęz. łac.

198/1372

k. 196 – 197

Kraków, na sejmie koronacyjnym, 17 lutego 1633

Król udziela zgody Zofii¹ Mińskiej, wdowie po Stanisławie Marchockim, na odstąpienie dożywocia do sołectwa Zarocka Wola lub Trzebośnice² w ziemi przemyskiej, Łukaszowi Marchockiemu, jej synowi, który odznaczył się w wyprawie wołoskiej i pruskiej pod chorągwią Władysława Myszkowskiego.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Stanisława Żurkowskiego, sekretarza JKM.
jęz. łac.

¹ Chodzi o Annę Mińską, zob. dok 210/1379. ² Także Trzebowica, Trzebośnica albo Wola Zarczycka (ob. Wola Zarczycka) w star. leżajskim, LWRusk1661, cz. I, s. 229, 237, RZPrzem1674, s. 5.

199/1373

k. 197 – 198

Kraków, 23 lutego 1633

Król potwierdza prawa Gneomera (*Gneumora*) Reinholda Krokowskiego, zasłużonego żołnierza spod Chocimia i z wyprawy pruskiej, oraz jego żony Brygidy Heinowej do wsi Prusowo (*Proszewo*) i Bzino (*Bezino*)¹ w województwie pomorskim, które uzyskał cesją od zmarłego Dymitra Weihera.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Żerońskiego, pisarza kancelarii koronnej.
jęz. łac.

¹ Wsie na zach. od jez. żarnowieckiego w pow. puckim. Prussowo, ob. Prusewo ; Bzino – Brzenna, ob. Brzyno, zob. Paczkowski, *Opis Królewsczyczyn*, s. 342-344; LPrusKról1765, t. I, cz. I, s. 80-82.

200/1374

k. 198 – 200 v

Kraków, na sejmie koronacyjnym, 23 lutego 1633

Król nadaje starostwo kaniowskie z wyłączeniem horodyszcz Buczak, Rusowa i Suski¹, wakujące po śmierci Mikołaja Leśniewskiego, Hieronimowi Charlińskiemu, staroście łuckiemu, który wspólnie ze zmarłym Tomaszem Szklińskim, starostą żygwulskim, odznaczył się w bojach z Tatarami.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jakuba Ubysza, sekretarza JKM.

jęz. pol.

¹ Osady nie zlokalizowane, województwo kijowskie, zob. dok 192/1361, 193/1362 i 194/1364.

201/1375

k. 200 v – 201 v

Kraków, na sejmie koronacyjnym 25 lutego 1633

Król zatwierdza przywilej Zygmunta III wydany w Krakowie 30 IX 1608, dotyczący nadania na własność dziedziczną plebejuszowi Szymonowi Balaszowi, woźnicy królewicza Władysława, pewnego gruntu na terenie wielkorządów krakowskich pomiędzy dworami Myszkowskich i Tęczyńskich, długiego na 45 łokci, szerokiego na 35 łokci.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Żerońskiego, pisarza kancelarii koronnej.

jęz. łac.

202/1376

k. 202 – 203

Kraków, na sejmie koronacyjnym 25 lutego 1633

Król udziela zgody Mikołajowi Janickiemu na odstąpienie praw dożywotnich do połowy wsi Łąka¹ w ziemi przemyskiej, Andrzejowi Żaboklickiemu, żołnierzowi zasłużonemu w wyprawach moskiewskiej i wołoskiej i jego żonie, Annie Danileckiej.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Żerońskiego, pisarza kancelarii koronnej.

jęz. łac.

¹ Także pisownia *Łuka*. Królewsczyczyny takiej nie zidentyfikowano w z. przemyskiej, była wieś szl. o takiej nazwie koło Łańcuta; może chodzi o Luchów/Łuchów w star. leżajskim?

203/1377

k. 203 – 203v

Kraków, na sejmie koronacyjnym, 25 lutego 1633

Król udziela zgody plebejuszowi Mikołajowi Almasi, dekurionowi piechoty węgierskiej, na odstąpienie dożywotnich trzech pensji na żupach wielickich; dwóch w wysokości 26 złotych każda i trzeciej w wysokości 6 złotych węgierskich, plebejuszowi Tobiaszowi Salanci [dawnemu] odźwiernemu Anny Wazówny, siostry króla Zygmunta III.

Dokument podpisany przez króla i Piotra Żerońskiego, pisarza kancelarii koronnej.

jęz. łac.

204/1378

k 204 – 205

Kraków, na sejmie koronacyjnym, 26 lutego 1633

Król zatwierdza przywileje miasta Krzyżanowic. Pierwszy, Zygmunta III Wazy, wydany został w Wiślicy 3 stycznia 1592, potwierdzający nadanie prawa magdeburskiego miastu i naznaczenie jarmarku¹, drugi z 3 stycznia 1592, zatwierdzający ordynację w sprawie naruszania uprawnień mieszkańców przez proboszcza², trzeci z 8 stycznia 1592, aprobujący ordynację³ Wojciecha Malskiego, kasztelana łączyckiego, starosty nowokorczyńskiego, w której reguluje on zasady pracy mieszkańców dla proboszcza.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Żerońskiego, pisarza kancelarii koronnej.
jęz. łac.

¹ Chodzi o przywilej Kazimierza Wielkiego z Krakowa, 2 I 1367. Druk w: *Codex Diplomaticus Poloniae*, t. III, wyd. J. Bartoszewicz, Warszawa 1858 (uwaga: w druku błędnie rozwiązana data), nr 148, s. 301. ² Zapewne chodzi tu o dokument Zygmunta I datowany Kraków, na sejmie, 27 lutego 1539, transumujący ordynację Malskiego. Druk w: *Codex Diplomaticus Poloniae*, t. III, nr 206, ss. 405-408. ³ Dokument Wojciecha Malskiego z Wiślicy, 25 czerwca 1435. Druk w: *Codex Diplomaticus Poloniae*, t. III, nr 206, ss. 405-408.

205/1379

k 205 – 206

Kraków, na sejmie koronacyjnym, 28 lutego 1633

Król zatwierdza przywilej królowej Anny Jagiellonki wydany w Warszawie 23 listopada 1573, dotyczący nadania prawem dziedzicznym plebejuszowi Tomkowi Siennemu, słuźce stajennemu króla Zygmunta Augusta, ogrodu w Warszawie za stajniami albo obornią królowej.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Żerońskiego, sekretarza królewskiego.
jęz. łac., jęz. pol.

206/1380

k 206 – 207v

Kraków, na sejmie koronacyjnym, 28 lutego 1633

Król powiększa dożywotnią pensję roczną na porcie gdańskim dla Ernesta Denhoffa, starosty dorpckiego i oberpalskiego oraz jego żony Katarzyny, baronowej von Donau. Starosta odznaczył się w wojnie w Wołoszczyźnie z wrogami chrześcijaństwa, z Moskwą i w Inflantach walcząc ze Szwedami. Denhoff otrzymał już taką pensję od Zygmunta III, teraz zostaje powiększona do 3 500 złotych.

Dokument podpisany przez Władysława IV.
jęz. łac.

207/1381

k 207 – 209

Kraków, na sejmie koronacyjnym, 28 lutego 1633

Król pozwala, aby ze względu na duże zubożenie miasta Kalisza, wszystkie dobra, przypadające kadukiem skarbowi królewskiemu, pozostawały w połowie do dyspozycji miasta.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Żerońskiego, pisarza kancelarii koronnej.
jęz. łac.

208/1382

k 209 – 210

Kraków, na sejmie koronacyjnym, 1 marca 1633

Król nadaje w dożywocie wsie Wielbłądowo¹ i Gąsiorki z folwarkiem Lipia Góra w województwie pomorskim, w dzierżawie osieckiej, Pawłowi Kopińskiemu, serwitorowi kamery królewskiej.

Dokument podpisany przez króla i Piotra Żerońskiego, pisarza kancelarii koronnej.

jęz. łac.

¹ Także Wielbrądowo lub Wielbrandowo.

209/1383

k 210 – 211

Kraków, na sejmie koronacyjnym, 2 marca 1633

Król udziela zgody Stanisławowi Kazanowskiemu, dworzaninowi, staroście krośnieńskiemu na odstąpienie Pawłowi Wojenkowskiemu sekretarzowi królewskiemu i Krystynie Narepińskiej jego żonie, praw dożywotnich do dzierżawy Krechów z folwarkiem oraz wsiami Kunin, Wola Kunińska, Skwarzawa (*Skwarszawa*), Nowa lub Czajkowa (*Czeikowa*) Wola, Skwarzawa (*Swarszawa*) Stara oraz kuźni w starostwie jaworowskim.

Dokument podpisany przez króla.

jęz. łac.

210/1384

k 211 – 212

Kraków, na sejmie koronacyjnym, 2 marca 1633

Król udziela zgody Annie Mińskiej z Wielkiego Potoku, wdowie po Stanisławie Marchockim, na odstąpienie dożywotnich praw do sołectwa Zarocka Wola lub Trzebońnice¹ w starostwie leżajskim, w ziemi przemyskiej, Łukaszowi Marchockiemu i Zofii ze Stromego, jego żonie².

Dokument podpisany przez Władysława IV.

jęz. łac.

¹ Ob. Wola Żarczycka, zob. przypisy dok 198/1367. ² Zob. przypisy dok. 198/1367, w którym kancelaria podała zapewne błędne imię Anny Mińskiej.

211/1385

k 212 – 212v

Kraków, na sejmie koronacyjnym, 2 marca 1633

Król nadaje Janowi Wypyskiemu, dworzaninowi królewskiemu, w dożywocie wójtostwo w Hrubieszowie, wakujące po śmierci Jasińskiego.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Żerońskiego, pisarza kancelarii koronnej.

jęz. łac.

212/1386

k 213 – 213v

Kraków, na sejmie koronacyjnym, 2 marca 1633

Król asygnuje Filipowi de Birago, pokojowcowi, pensję dożywotnią 300 złotych na dochodach z portu gdańskiego, po Gabrielu Posse.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Żerońskiego, pisarza kancelarii koronnej.

jęz. łac.

213/1387

k 213 v – 214 v

Kraków, na sejmie koronacyjnym, 2 marca 1633

Król nadaje serwitorat plebejuszowi Janowi Halbrokowi, kaletnikowi nadwornemu, obejmując uprawnieniami także jego żonę Zofię.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Żerońskiego, pisarza kancelarii koronnej.
jęz. łac.

214/1388

k 214 v – 215 v

Kraków, na sejmie koronacyjnym, 5 marca 1633

Król nadaje serwitorat plebejuszowi Janowi Jerzemu Peyrle, kupcowi gemm i klejnotów.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Krzysztofa Lode, sekretarza królewskiego.
jęz. łac.

215/1389

k 216 – 216 v

Kraków, na sejmie koronacyjnym, 10 marca 1633

Król potwierdza prawo obywateli Gdańska do swobodnego praktykowania wyznania augsburskiego¹.

Dokument podpisany przez króla i Stanisława Siedleckiego, sekretarza królewskiego.
jęz. łac.

¹Ten sam dokument AGAD MK 181, k 2.

216/1390

k 217 – 218

Kraków, na sejmie koronacyjnym, 8 marca 1633

Król nadaje serwitorat plebejuszowi Mikołajowi Marivall, mieszkańcowi Gdańska, jedwabnikowi, który ma otworzyć zakład jedwabniczy we współpracy z mieszczaninem Hortensjuszem Brokiem i rodem Broków.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Krzysztofa Lode, sekretarza królewskiego.
jęz. łac.

217/1391

k 218 – 219

Kraków, na sejmie koronacyjnym, 12 marca 1633

Król nadaje w dożywocie wsie Dragnia [Drugnie], Wierzbie i Podstoła w starostwie wiślickim Janowi Stanisławskiemu, staroście szydlowieckiemu i Katarzynie Kazanowskiej, jego żonie.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Żerońskiego, pisarza kancelarii koronnej.
jęz. łac.

218/1392

k 219 – 221

Kraków, na sejmie koronacyjnym, 12 marca 1633

Król nadaje w dożywocie starostwo szydłowskie Janowi Stanisławskiemu i Katarzynie Kazanowskiej.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Ubysza, sekretarza JKM.

jęz. łac.

219/1393

k 221 – 222

Kraków, na sejmie koronacyjnym, 12 marca 1633

Król udziela zgody Stanisławowi i Elżbiecie Cieklińskim na cesję praw dożywotnich do dóbr Laszki z folwarkiem Knieszynice w ziemi przemyskiej, w województwie ruskim, Dobiesławowi Cieklińskiemu, dworzaninowi królewskiemu.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jakuba Ubysza, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

220/1394

k 222 – 223

Kraków, na sejmie koronacyjnym, 15 marca 1633

Król udziela zgody Krzysztofowi Radoszewskiemu z Siemikowic na zrzeczenie się urzędu chorążego wieluńskiego na rzecz Andrzeja Radoszewskiego, syna kasztelana wieluńskiego [Marka Marcina Boksy Radoszewskiego]¹.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Żerońskiego, pisarza kancelarii koronnej.

jęz. łac.

¹ U II/2, nr 1561, 1603.

221/1395

k 223 – 224 v

Kraków, na sejmie koronacyjnym, 7 marca 1633

Król odnawia przywilej nobilitacji Eliasza Kuefelsteina z Kurlandii, wystawiony przez cesarza Rudolfa II w Pradze, 20 grudnia 1593 roku.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Krzysztofa Lode, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

222/1396

k 225 – 225 v

Kraków, na sejmie koronacyjnym, 12 marca 1633

Król zatwierdza bractwo prawosławne w Lublinie w użytkowaniu cerkwi świętego Salwatora wraz z polem zwanym Juszkowski, położonym gruntami należącymi do kościoła świętego Mikołaja a targiem bydła, a także w posiadaniu domów na tym polu i drogi publicznej, zgodnie z przywilejem Zygmunta I¹.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Żerońskiego, pisarza kancelarii koronnej.

jęz. łac.

¹ Chodzi tu zapewne o cerkiew przy Słomianym Rynku, będącą wówczas przedmiotem konfliktu między prawosławnymi i unitami. J. Wadowski, *Kościół lubelskie na podstawie źródeł archiwalnych*, Kraków 1907, ss. 78-79, w przypisie.

223/1397

k 225v – 226 v

Kraków, na sejmie koronacyjnym, 12 marca 1633

Król nadaje serwitorat plebejuszowi Janowi Hubnerowi, pasamonikowi.

Dokument podpisany przez Władysława IV.

jęz. łac.

224/1398

k 226v – 227

Kraków, na sejmie koronacyjnym, 12 marca 1633

Król uwalnia plebejusza Adama Glinkę, mieszkańca przedmieścia Lublina, zubożałego wskutek pożaru, od obciążeń wszelkiego rodzaju za wyjątkiem pogłównego.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Żerońskiego, pisarza kancelarii koronnej.

jęz. łac.

225/1398a

k 227v – 228 v

Kraków, na sejmie koronacyjnym, 15 marca 1633

Król zatwierdza wszystkie prawa i przywileje szlachty Kurlandii i Semigalii.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Żerońskiego, pisarza kancelarii koronnej.

jęz. łac.

226/1399

k 229 – 235 v

Kraków, na sejmie koronacyjnym, 21 marca 1633

Król odnawia inwestyturę na Księstwo Pruskie dla Jerzego Wilhelma [Hohenzollerna – przyp. wyd.]. Lista świadków.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jakuba Ubysza, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

227/1400

k 235 – 238

Kraków, na sejmie koronacyjnym, 13 marca [1633]¹

Odpowiedź Władysława IV elektorowi Jerzemu Wilhelmowi Hohenzollernowi w sprawie inwestytury pruskiej i ułożenia przyszłych stosunków dana legatom elektora: Adamowi Schwarzenbergowi, Janowi Jerzemu von Sauken i Piotrowi Bergmannowi.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Żerońskiego, pisarza kancelarii koronnej.

jęz. łac.

¹ W oryginale błędnie 1631.

228/1401

k 239 – 242

Kraków, na sejmie koronacyjnym, 21 marca 1633

Król odnawia nadanie w lenno Lęborka i Bytowa księciu pomorskiemu Bogusławowi [XIV].

Datum per manus Tomasza Zamoyskiego, podkanclerzego koronnego.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Krzysztofa Lode, sekretarza JKM.

jęz. łac.

229/1402

k 242 – 243

Kraków, na sejmie koronacyjnym, 21 marca 1633

Król zatwierdza prawo dziedziczne do dóbr Curau¹ nadane przez księcia pomorskiego Bogusława [XIV] 21 maja 1631 Maciejowi Borkowi.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Krzysztofa Lode, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

¹ Kurawa, Pomorze Zachodnie, miejscowość nad Odrą na północ od Szczecina.

230/1403

k. 243 v – 244

Kraków, na sejmie koronacyjnym, 21 marca 1633

Król zatwierdza dożywotnie prawa Adama Kazanowskiego, stolnika koronnego, do dóbr Romny (*Rumień*) i Niedźwiedze¹ w księstwie siewierskim, w powiecie nowogrodzkim, nad rzeką Romnem. Uprzednio dzierżył je zmarły Samuel Korecki.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Żerońskiego, pisarza kancelarii koronnej.

jęz. pol.

¹ Romny – miasto; Niedźwiedzie – Miedwieże, sióło, zob. Kułakowskyj, *Czernihowo-Sieiwrszczyna*, s. 226.

231/1404

k. 245 – 245 v

Kraków, na sejmie koronacyjnym, 21 marca 1633

Król nadaje urząd cześnika czernihowskiego Filonowi Bohuszewiczowi na Nowosiołkach¹.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Stanisława Żurkowskiego sekretarza królewskiego.

jęz. pol.

¹ Zob. U III/4 nr 1137, Filon Bohuszewicz-Gułkowicz.

232/1405

k. 246 – 246 v

Kraków, na sejmie koronacyjnym, 21 marca 1633

Król nadaje urząd pisarza ziemskiego czernihowskiego [Mikołajowi]¹ Sołtanowi.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Stanisława Żurkowskiego, sekretarza królewskiego.

jęz. pol.

¹ Niesiecki, VIII, s. 458. U III/4, s. 168, nr 1283.

233/1406

k 247 – 247 v

Kraków, 21 marca 1633

Król nadaje urząd podstolego czernihowskiego Teodorowi [Chodyce] Krynickiemu na Bazani.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Stanisława Żurkowskiego, sekretarza królewskiego.

jęz. pol.

Zob. U III/4, nr 1387.

234/1407

k 248 – 249

Kraków, na sejmie koronacyjnym, 15 marca 1633

Król zatwierdza przywilej swobodnego sporządzania testamentu, nadany przez Zygmunta III, 11 marca 1633 roku¹ Aleksandrowi Muselli, wikariuszowi generalnemu Prima Iustiniana², szlachcicowi justynopolitańskiemu³.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jakuba Ubysza, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

¹Zob. *Sumariusz Metryki Koronnej. Księga wpisów podkanclerzego Tomasza Zamoyskiego*, Kraków 1999, dok. 149. ²Iustiniana Prima (Tauresium ?) w Dardanii, dziś Zarin Grad w Serbii. ³Dziś Koper (Capodistria) w Chorwacji.

235/1408

k 249 v – 254

Kraków, 21 marca 1633

Król zatwierdza dwa przywileje Zygmunta III: pierwszy, wydany w Warszawie 8 marca 1621 dotyczący nadania prawem lennym za zasługi wojenne pustoszy – bojarszczyzny w księstwie czernihowskim Hrehoremu Piotrowskiemu, stolnikowi nowogrodzkiemu; drugi, wydany w Warszawie 6 lutego 1625 potwierdzający prawa do dóbr Coczerkowszczyzny¹ nad rzeką Białowieżem², w obrebie miejskim czernihowskim, scedowanych Piotrowskiemu przez żołnierza Mikołaja Jasiłkowskiego, a także zezwalający Piotrowskiemu na zbudowanie domu za zamku czernihowskim w zamian za obowiązek obrony tego zamku.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Żerońskiego, pisarza kancelarii koronnej.

jęz. pol.

¹Zwana także Czortykowszczyzną (Czernecczyzną), A. Jabłonowski, *Ukraina*, Warszawa 1911, s. 67.

²Rzeka Biłous.

236/1409

k 254 – 255

Kraków, 16 marca 1633

Król udziela zgody Piotrowi Hardkowi i jego żonie, Annie Barszczowej, na odstąpienie praw dożywotnich do sołectwa we wsi Niników¹, w starostwie piotrkowskim, w województwie sieradzkim Wawrzyńcowi Kosowi i jego żonie, Annie z Sienna.

Dokument podpisany przez Władysława IV.

jęz. łac.

¹Wsi takiej nie odnaleziono; może Mojków (ob. Majków Duży) w pow. piotrkowskim?

237/1410

k 255 – 257

Kraków, na sejmie koronacyjnym, 16 marca 1633

Król potwierdza przywilej Stanisława Krasickiego, kasztelana przemyskiego, starosty lubomelskiego i dolińskiego dla mieszczan Doliny, wystawiony w Warszawie, 1 V 1590, potwierdzony przez Zygmunta III w Warszawie 15 V 1596, dotyczący m.in. praw do sianozęcia na Jurowym Kącie za opłatą 10 groszy od każdego użytkownika.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Żerońskiego, pisarza kancelarii koronnej.

jęz. pol., jęz. łac.

238/1411

k 257 v – 259

Kraków, na sejmie koronacyjnym, 26 luty 1633

Król powierza w dożywocie urząd klucznika zamku krakowskiego Jakubowi Majeckiemu¹, który sprawuje ten urząd od kilkunastu lat po [mieszczaninie ?] Wojciechu Kury oraz nadaje Majeckiemu i jego żonie Reginie dwa kramy na Rynku Krakowskim przy Kramach Bogatych, w zamian za czynsz 4 złotych rocznie, a także stary dom pod zamkiem przy bramie Grodzkiej nad Rudawką, koło bramy cmentarza bernardynów, za 3 złote i 26 groszy czynszu dla wielkorządcy.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Żerońskiego, pisarza kancelarii koronnej.
jęz. łac.

¹ Identyczny z Manieckim, opisanym w *Liber generationis plebeanorum* przez Trepkę, op. cit. t. I, nr 1217.

239/1412

k 259 – 259v

Kraków, 14 marca 1633

Król przyjmuje rezygnację Jakuba Maksymiliana Fredry z Pleszowic, sekretarza królewskiego, z urzędu stolnika lwowskiego¹.

jęz. łac.

¹ Zob. U III/1 nr 1215, gdzie określono, że rezygnacja nastąpiła przed 22 III 1633.

240/1413

k 259v – 261

Kraków, 21 marca 1633

Król udziela zgody Andrzejowi Stanisławowi Sapieże, staroście ryskiemu, hamersztyńskiemu i marienhauskiemu na odstąpienie starostwa Marienhausen Fryderykowi Janowi von der Reck¹

Dokument podpisany przez Władysława IV i Marcjana Tryznę, referendarza litewskiego.

jęz. łac.

¹ Por. U IX s. 192, nr 2073-2075, gdzie przyjęto pisownię nazwiska *von der Recke*.

241/1414

k 261v – 262

Smoleńsk, 6 czerwca 1634

Król nadaje Pawłowi Kopińskiemu komornikowi królewskiemu pewne dochody skarbu królewskiego z podatku palowego w Gdańsku, wolne po śmierci plebejusza Piotra Godberga.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Stanisława Sierakowskiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

242/1415

k 262 – 262 v

obóz przy Semłowie, 10 maja 1634

Król nadaje w dożywocie łany z osadnikami we wsi Wola Starogrodzka w starostwie osieckim, wolne po śmierci Stanisława Parysa kasztelana warszawskiego, Andrzejowi Mniszchowi i jego żonie, Sydonii Urszuli, hrabinie von Wittemberg.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Krzysztofa Lode, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

243/1416

k 263 – 263 v

Grodno, 4 lipca 1634

Król nadaje urząd chorążego chełmskiego, wakujący po wyniesieniu Wacława Zamoyskiego na urząd kasztelana lwowskiego, Florianowi Zamoyskiemu [synowi Wacława]¹.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

¹U III/2, nr 1049 nie zawiera daty nominacji.

244/1417

k 263 v – 264

Warszawa, 21 lipca [1634]

Król zatwierdza w dożywotnim posiadaniu wójtostwa malborskiego Stanisława Balińskiego, brata zmarłego Jana Balińskiego.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Krzysztofa Lode, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

245/1418

k 264 v – 265

Warszawa, [21 lipca 1634?]

Król odnawia przywilej serwitoratu dla plebejusza Mikołaja Bischoffa, krawca i sługi Anny, królowej szwedzkiej.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Krzysztofa Lode, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

246/1419

k 265 – 266

Warszawa, 24 lipca 1634

Król potwierdza dożywotnie nadanie wsi Trzebislawki (*Trzebislawskie*) i Klezczewo (*Kleczewo*)¹ w województwie kaliskim dla Władysława Głoskowskiego², zasłużonego w wyprawie pruskiej i przeciwko Kozakom żołnierza spod chorągwi Stanisława Koniecpolskiego; dożywocie obejmuje żonę Głoskowskiego, Annę Krzyżanowską.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jakuba Ubysza, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

¹Także nazwy Trzebislawki i Klezczewo, pow. pyzdrowski. LWlkpKuj1659, cz. I, s. 129-130. ²Także pisownia nazwiska *Głuszkowski*, zob. poprzedni przypis.

247/1420

k 266v – 267v

Warszawa, 31 lipca 1634

Król potwierdza dożywotnie prawo Stefana Aksaka, sędziego ziemskiego kijowskiego i jego żony, Katarzyny z Czołhan [Czołhańskiej], do starostwa ostrskiego z miastem i zamkiem w województwie kijowskim oraz przynależnymi doń wsiami: Bobrowicą, Kotajem, Ławrychami, Siemipułkami, Jarosławką, Mokrczem, Kaletą, Omelanowem, Futorowem,

Hadenowszczyzną, Jalmienkami, oboma Bodenkami, Wypołzowem, oboma Letkowiczami, Koleniem Krusajwym, Suchinami, Wozowem i Kinosczą¹.

Dokument podpisany przez króla i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. pol.

¹ W dokumencie podano tylko część wsi wchodzących w skład starostwa; niektóre występowały w nieco innej pisowni: Bobrowica – Bobrowica Stara i Nowa; Siemipułki – Semipułki; Jarosławka – Jarosławska; Mokrcze – Mokorzec; Kaleta – Kaleta; Omelanów –; Futurow – (Rudkowy Futor?); Hadenowszczyzna – Nadenowszczyzna (jest też Hadenowiczowa); Bodenki – (Bodzienki z uroczyskami Nezarowe Borki, Wydryca, Ubożyc?); Wypołzów – Wypołznów; Letkowicze – Letkowice alias Kolence; Suchiny – Suchiny; Jabłonowski, *Lustracye Królewsczyzn*, s. 79-84, 209-214; SGKP VII, s. 669 i nn.

248/1421

k 267v – 268

Warszawa, 29 lipca 1634

Król nadaje urząd podkomorzego chełmskiego Janowi Bączyńskiemu, miecznikowi wołyńskiemu, wakujący po śmierci Jana Skaszewskiego¹.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

¹ Zob. U III/2 nr 1271-1272.

249/1422

k 268 v – 269

Warszawa, 30 lipca 1634

Król nadaje urząd przełożonego kopalni olkuskiej Janowi Starskiemu, burgrabiemu, wicesgerentowi i sędziemu urzędu grodzkiego krakowskiego, z pensją 400 złotych rocznie, płatnej na Zielone Świątki z olbory żup.

Dokument podpisany przez Władysława IV.

jęz. łac.

250/1423

k 269 – 269 v

Warszawa, 5 sierpnia 1634

Król nadaje dobra, przypadłe królowi prawem kaduka, po Jakubie Labonce ze wsi Synwałd w województwie pomorskim, który uzurpował sobie tytuł szlachecki, Jakubowi Augustynowskiemu, zasłużonemu w wyprawie moskiewskiej żołnierzowi spod chorągwi Mikołaja Moczarskiego.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jakuba Ubysza, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

¹ Wieś niezlokalizowana w woj. pomorskim; Szywałd koło Wejherowa jest podawany jako własność kościelna.

251/1424

k 269 v – 270 v

Warszawa, 5 sierpnia 1634

Król udziela zgody Janowi Karlińskiemu, żołnierzowi weteranowi, na odstąpienie dożywotnich praw do wsi Zieleńce z dworem przy Trembowli, synowi, Feliksowi Karlińskiemu.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Stanisława Sierakowskiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

252/1425

k 270 v – 271

Warszawa, 5 sierpnia 1634

Król asygnuje Janowi Ardentowi, waźnikowi żup wielickich i serwitorowi królewskiemu, trzy bałwany soli tzw. Oświęcimskiej kwartalnie, które wcześniej pobierał zmarły Tobiasz Morsztyn, waźnik wielicki.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

253/1426

k 272

Warszawa, 31 stycznia 1635

Król nadaje w dożywocie trzecią część dochodów z młynów w mieście Grabowie Filipowi Fedorowiczowi de Birago, pokojowcowi królewicza Kazimierza. Obecni posiadacze nie mają do nich żadnych praw.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jakuba Ubysza, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

254/1427

k 272 v – 274 v

Warszawa, na sejmie, 19 lutego 1635

Król potwierdza dokument Zygmunta III wystawiony w Warszawie, 21 września 1629, podpisany przez króla i Wacława Zajączka. W akcie tym król udzielił zgody Erazmowi Strawińskiemu, podkomorzemu ziemi nowogrodzkiej, czernihowskiej i siewierskiej, na odstąpienie wsi [derewni] Czausow (Czauszow) i Witeml leżących u wjazdu do Nowogrodu Siewierskiego¹ Olbrychtowi Haraburdzie i jego żonie. Władysław nadaje mu też siedliszcza puste: Dwornię, Paśnię, Dariowskie Pieńkowo, Dokolskie, Bogdanowe, Sibilowe nad rzekami Sudością i Desną.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac., jęz. pol.

¹ Zob. *Sumariusz Metryki Koronnej*, op. cit., Kraków 1999, dok 63; Czaus.

255/1428

k 274 v – 275

Warszawa, 26 lutego 1635

Król nadaje Gerhardowi Denhoffowi, staroście kościerzyńskiemu, starostwo felińskie, wakujące po śmierci Mikołaja Wiesiołowskiego, kasztelana żmudzkiego, starosty kowieńskiego i Felińskiego¹.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

¹ Por. U IX nr 1971-1972, podano ze znakiem zapytania jako datę nominacji 17 V 1624; data śmierci Wiesiołowskiego - 19 XI 1634, por. UWKL, III, nr 638.

256/1429

k 275 v – 276

Warszawa, na sejmie, 1 marca 1635

Król potwierdza prawa mieszczan toruńskich do swobodnego praktykowania wyznania augsburskiego.

Dokument podpisany przez króla.

Jęz. łac.

257/1430

k 276 v – 277

Warszawa, 10 marca 1635

Król odnawia serwitorat mieszczanina Hermana Berenta Moyten, zasłużonego żołnierza z wyprawy pruskiej, mieszkającego w Tczewie.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Krzysztofa Lode, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

258/1431

k 277 – 277 v

Warszawa, 10 marca 1635

Król nadaje Feliksowi Pawłowskiemu, zasłużonemu strażnikowi królewskiemu prawem dziedzicznym dobra we wsi Klausfeld¹, po Janie Benwiczu, który uzurpował sobie tytuł i prawa szlacheckie.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Stanisława Żurkowskiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

¹ Zapewne Klausfelde, ob. Jaromierz koło Człuchowa w woj. pomorskim.

259/1432

k 278 – 278 v

Warszawa, 15 marca 1635

Król potwierdza przywilej dla Iwana Wasiliewicza Czerniechowca, wydany przez Zygmunta III w Warszawie¹ 9 VI 1616, nadający mu prawem lennym Ostrów Ulanowski [Tulanowski] w Dąbrowach Czerniewskich i pewne uroczyska od ujścia Borowicy do Wysokiego Sieliszcza, pole Kiechorewo Sieliszcza, Tharowe Sieliszcze, Walanowski Ostrów, od Tharowego Sieliszcza do Golikowego Humuniszcza a stamtąd do Hierchowaciatego drogą z Listwina, koło Drogi zaś Niszumkowo [Niż zamkowa] do Łochokiewni, od zamkowego łągu do Horodyszczu Zwinczewo koło lasu Spytkowa Swinieiu, do rzeki Mostowki i Babiereki, od rzeczki Mostowki do lasu proworckiego [proworskiego] koło dróżki do Zamołajskiego Błota, od Zamołajskiego Błota do strugi Borowicy koło Borków, stąd do Ulanowskiego Ostrowia².

Dokument podpisany przez Władysława IV i Stanisława Siedleckiego, sekretarza królewskiego.

jęz. pol.

¹ Ten sam dokument oblatowany został w MK 181, k 67-68, nr 1093, z datą 18 III 1635. Z wstępu tamże wynika, iż był tłumaczony z języka ruskiego. Ważniejsze różnice w nazewnictwie zaznaczono w nawiasach.

² W starostwie lubeckim, województwie kijowskim, zob. S. Jabłonowski, *Ukraina*, Warszawa 1911, ss. 34-35; w 1639 r. do woj. i pow. czernihowskiego.

260/1433

k 279 – 279 v

Warszawa, 5 marca 1635

Król udziela zgody Piotrowi Tryźnie, staroście bobrujskiemu, na odstąpienie od praw lennych do Obrąbu Baturyńskiego (*Batoryskiego*) i horodyszcz Krasne w powiecie nowogrodzkim siewierskim Jerzemu Ossolińskiemu, podskarbiemu nadwornemu koronnemu.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Stanisława Żurkowskiego, sekretarza królewskiego.

jęz. pol.

261/1434

k 280

b. d. i m. [Warszawa, 2 grudnia 1635]¹

Przysięga Piotra Gembickiego, dziekana krakowskiego, prepozyta generalnego miechowskiego, [dotychczasowego sekretarza wielkiego koronnego], przy obejmowaniu urzędu podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

¹ Data za: U X, s. 111.

262/1435

k 280 v – 281 v

Warszawa, 10 grudnia 1635

Król pozwala wpisać do akt kancelarii koronnej okazany w tym urzędzie dokument Stanisława Bonifacego Mniszcha, starosty lwowskiego, wydany w Lwowie 21 kwietnia 1626, w którym ten udziela zgody Łukaszowi Żółkiewskiemu staroście kałuskiemu, na zabudowanie miejsca na stawisku zamkowym naprzeciw młyna zwanego Ziemnowodzki na przedmieściu Lwowa, od ogrodu pani Terleckiej wzdłuż wielkiego gościńca do bramy Krakowskiej i do rogu ogrodu zmarłego Tomasza Pirawskiego, sufragana lwowskiego, za opłatę coroczną 2 złotych na świętego Marcina, wnoszoną do urzędu grodzkiego lwowskiego. Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza JKM.

jęz. lac., jęz. pol.

263/1436

k 282 – 282 v

Warszawa, 3 listopada 1635

Król udziela zgody Szymonowi Zubrzyckiemu na odstąpienie dożywotnich praw do wsi Kusztyń w starostwie skalskim Stanisławowi Maszewskiemu i Zuzannie Przewłockiej, jego żonie.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza JKM.

jęz. lac.

264/1437

k 282v – 283 v

Warszawa, 5 grudnia 1635

Król nadaje w dożywocie sołectwo we wsi Ostrówek w starostwie tarnogórskim, Prokopowi z Lipy Lipskiemu, pisarzowi ziemskiemu kaliskiemu. Obecni posiadacze nie mieli do niego żadnych praw.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.
jęz. łac.

265/1438

k 283 v – 284

Warszawa, 7 grudnia 1635

Król udziela zgody Janowi Zawadzkiemu, podstolemu ciechanowskiemu, staroście świeckiemu na odstąpienie synowi¹ dożywotnich praw do wsi Wydrzno i Błumowo², w województwie chełmińskim.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.
jęz. łac.

¹ Zostawiono puste miejsce na imię. Nieco później nazywane Błomowo, ob. Stare i Nowe Błonowo, Paczkowski, *Opis Królewszczyzn*, s. 410.

266/1439

k 284 v

Warszawa, 10 grudnia 1635

Król udziela zgody Janowi Wizembergowi, sekretarzowi królewskiemu i administratorowi żup wielickich, rajcy krakowskiemu, na odstąpienie dożywotnich praw synowi Janowi, do dworu Cło lub Nowy Dworek i wsi Lipnik w powiecie oświęcimskim.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.
jęz. łac.

[na k 285 – 370 dokumenty Zygmunta III]

326/1440

k 371 – 371 v

Kraków, 16 lutego 1633

Feria quarta post Dominicam Invocavit Quadragesimalem proxima

Tomasz Karmiński, podstarości suraski zapisuje swojej żonie, Annie Miłoszewskiej, w dożywocie dobra Rutki i Chetki¹, z przyległościami, w powiecie ciechanowskim.

Relacja Tomasza Zamoyskiego, podkanclerzego koronnego, starosty generalnego krakowskiego, starosty knyszyńskiego, goniądzkiego.

jęz. łac.

¹ Może Chelchy-Rutki w pow. ciechanowskim lub przasnyskim.

327/1441

k 372 – 372 v

[Kraków, 20 lutego 1633 ?]

Król pozwala wpisać do akt kancelarii koronnej oblatowany w niej swój przywilej wydany w Krakowie 20 II 1633, dotyczący nadania Janowi Bilefeldowi, słudze królewskiemu, dożywotniej pensji rocznej 800 złotych na porcie gdańskim, wolnej po śmierci Szweda, plebejusza Piotra, syna Mikołaja ¹.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Żerońskiego, pisarza kancelarii koronnej. Relacja *ut supra* [Tomasza Zamoyskiego, podkanclerzego koronnego].

jęz. lac.

¹Zapewne chodzi o Peera Nilssona, który od ok 1609 przebywał w Gdańsku jako zwolennik Zygmunta III. Sztokholm, Riksarkivet, Riksregistratur 1609.

328/1442

k 373 – 373 v

[Kraków, na sejmie 10 lutego 1633 ?]

Król pozwala wpisać do akt kancelarii koronnej oblatowany w niej przywilej Władysława IV, wydany w Krakowie 10 lutego 1633, w którym król nadał Janowi Bliefeldowi dożywotnią pensję roczną 400 złotych, wybieraną na Zielone Świątki na porcie gdańskim.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Pawła Kołudzkiego, sekretarza królewskiego.

jęz. lac.

329/1443

k 373v – 375 v

Warszawa, 14 marca 1633

Feria secunda post dominicam Judica proxima

Król pozwala wpisać do akt kancelarii koronnej oblatowany w niej dekret sądu asesorskiego, wydany w Warszawie, 6 VII 1630, w sprawie niezapłacenia podatku¹ za rok 1629 w Krakowie przez Marcina Tauffla, kupca wrocławskiego, z oskarżenia Jerzego Ciechanowskiego, pisarza skarbowego. Plenipotentem Tauffla na rozprawie był Marcin Świeżyński. W zaocznym wyroku Tauffel został uwolniony od zarzutów przez ewazję – niestawienie się oskarżycieli.

Relacja *ut supra* [podkanclerzego Tomasza Zamoyskiego].

jęz. lac.

¹*Donativum kupieckie*, VL, t. III, s. 292.

330/1444

k 375v – 377 v

Warszawa, 30 kwietnia 1633

sabbato ante festum Sanctorum Philippi et Jacobi Apostolorum proximo

Król potwierdza, że przed aktami kancelarii mniejszej koronnej stanął Paweł Chrzanowski, syn Elżbiety Pogroszewskiej. Zeznał ustąpienie z praw do odziedziczonej po matce części wsi Pogroszewo w województwie mazowieckim starostwie warszawskim¹ na rzecz Teofila Grzybowskiego, sędziego ziemskiego warszawskiego.

Relacja *ut supra* [podkanclerzego Tomasza Zamoyskiego].

jęz. lac.

¹ Zapewne Pogroszewo Wielkie, pow. błoński.

331/1445

k 377 v – 378 v

Warszawa, 21 sierpnia 1634

Feria secunda ante f. S. Bartholomei Apostoli proxima

Król przyjmuje zeznanie Piotra Gołkowskiego, syna zmarłego Krzysztofa, wojskiego warszawskiego, złożone przed aktami kancelarii koronnej, pozwala je wpisać do ksiąg i wydać w postaci ekstraktu. Gołkowski, zeznał odstąpienie dóbr dziedzicznych Gołkowo, Wola Gołkowska i Kaleń w ziemi warszawskiej, Zygmuntowi Opackiemu, podkomorzemu warszawskiemu.

Relacja Tomasza Zamoyskiego, podkanclerzego koronnego, starosty generalnego krakowskiego, starosty knyszyńskiego, goniądzkiego.

jęz. lac.

¹ Gołkowo, Wola Gołkowska – ok. 10 km w linii prostej na pñ. –wsch. od Tarczyna, pow. tarczyński; Kaleń – zapewne nieistniejąca już wieś w pow. warszawskim, koło Okuniewa.

332/1446

k 378 v – 379 v

Warszawa, 21 sierpnia 1634

Feria secunda ante f. S. Bartholomei Apostoli proxima

Król przyjmuje zeznanie Piotra Gołkowskiego, złożone przed aktami kancelarii koronnej. Gołkowski potwierdził, iż zrzeczenie się przez niego dóbr dziedzicznych na rzecz Zygmunta Opackiego dotyczy i jego i jego żony, Anny Grońskiej.

Relacja *ut supra* [Tomasza Zamoyskiego, podkanclerzego koronnego].

jęz. lac.

333/1447

k. 380 – 381

Warszawa, 22 sierpnia 1634

Feria tertia ante f. S. Bartholomei Apostoli proxima

Król pozwala wpisać do akt kancelarii mniejszej koronnej i wydać w postaci ekstraktu oblatowany w tym urzędzie dokument ugody zawartej w Laydsen¹ 5 X 1629, pomiędzy Katarzyną Buttler i spadkobiercami Dytryka Buttlera.

Relacja *ut supra* [podkanclerzego Tomasza Zamoyskiego].

jęz. lac., jęz. niem.

¹ Dziś Laidsen, Łotwa.

334/1448

k 381 – 382

Warszawa, 22 sierpnia 1634

Feria tertia ante f. S. Bartholomei Apostoli proxima

Król pozwala wpisać do akt kancelarii mniejszej koronnej i wydać w postaci ekstraktu oblatowany w tym urzędzie dokument, wystawiony w Laydsen, 5 października 1629¹, w którym Dorota Buttler, wdowa po Piotrze Torney, kwituje Gottarda Buttlera, swojego brata.

Relacja *ut supra* [podkanclerzego Tomasza Zamoyskiego].

jęz. lac., jęz. niem.

¹ Zob. przypis do poprzedniego dok.

335/1449

k 382 – 383

Warszawa, 22 sierpnia 1634

Feria tertia ante f. S. Bartholomei Apostoli proxima

Król pozwala wpisać do akt kancelarii mniejszej koronnej i wydać w postaci ekstraktu oblatowany w tym urzędzie dokument [Laydsen, 5 X 1629¹], w którym Anna z Butlerów, wdowa po Benedykcie von dem Mahl, kwituje Dytryka Buttlera, swojego brata.

Relacja *ut supra* [podkanclerzego Tomasza Zamoyskiego].

jęz. łac., jęz. niem.

¹Zob. przypis do dok. 1443.

336/1450

k 383

Warszawa, *ut supra*, [22 sierpnia 1634]

Król pozwala wpisać do akt kancelarii mniejszej koronnej i wydać w postaci ekstraktu oblatowany w tym urzędzie dokument, w którym Gotthard Schroeder, starosta mitawski, potwierdza ugodę [zawartą Laydsen, 5 X 1629¹] między żoną a współdziedziczącymi w sprawie dóbr po jej ojcu.

Relacja *ut supra* [podkanclerzego Tomasza Zamoyskiego].

jęz. łac., jęz. niem.

¹Zob. przypis do dok. 1443.

337/1451

k383 – 383 v

Warszawa, *ut supra*, [22 sierpnia 1634]

Król pozwala wpisać do akt kancelarii mniejszej koronnej i wydać w postaci ekstraktu dokument oblatowany w urzędzie. W akcie tym Jerzy Fischer, pan na Fiezeden, potwierdził ugodę [zawartą w Laydsen, 5 X 1629¹] między swoją żoną, Elżbietą z Buttlerów, a współdziedziczącymi w sprawie dóbr po jej ojcu.

Relacja *ut supra* [podkanclerzego Tomasza Zamoyskiego].

jęz. łac., jęz. niem.

¹Zob. przypis do dok. 1443.

338/1452

k 384

Warszawa, 19 listopada 1635

Feria secunda ante f. Praesentationis Beatae Virginis Mariae

Król potwierdza, że w kancelarii koronnej stanął Jakub Budzyński, sekretarz królewski. Zeznał cesję na rzecz plebejuszy Krzysztofa i Jana Okuńskich, mieszkańców Wiślicy, swoich dożywotnich praw do dochodów z trzech młynów w Wiślicy zwanych Bilowski, Ksenodochin i Kotlicki nad Nidą, na przedmieściu świętego Wawrzyńca. Budzyński otrzymał je na mocy nadania królewskiego z 1 VI 1635.

Relacja *ut supra* [podkanclerzego Tomasza Zamoyskiego].

jęz. łac.

33/1453

k 385 – 387 v

Warszawa, 12 marca 1635

Feria secunda ante dominicam Laetare proxima

Król potwierdza ugodę, zawartą w Duchnikach 9 III 1635, między braćmi Michałem, Andrzejem i Janem Poniatowskimi w sprawie podziału majątku po rodzicach Janie z Duchnik i Dorocie Mustkowskiej. Majątek po ojcu: wieś Duchniki¹ w ziemi zakroczymskiej, w powiecie serockim, podzielona na dwie części, przypada Jakowi i Michałowi, natomiast wsie po matce: Mystkowiec Stary, Mystkowiec Szczucin, część wsi Zdzieborza² w ziemi nurskiej, w powiecie kamienieckim, podzielone także na dwie części, przypadają Elżbiecie Poniatowskiej, córce zmarłego brata, Juliana Poniatowskiego i Andrzejowi Poniatowskiemu.

Relacja *ut supra* [podkanclerzego Tomasza Zamoyskiego]

jęz. łac., jęz. pol.

¹Dziś Poniaty Wielkie w woj. mazowieckim. ²Dziś Mystkowiec Stary; Mystkowiec Szczuczyn – ob. Mystkowiec-Gniewosy; Zdzieborza - ob. Zdziebórz w woj. mazowieckim.

340/1454

k 387 v – 388

[Warszawa, 21 lutego 1635 ?]

Król potwierdza, że w kancelarii mniejszej koronnej oblatowany został jego mandat, wystawiony w Warszawie 21 II 1635 roku, do starostów Nowogródka Siewierskiego i starodubskiego, by nie przeszkadzać Janowi Kunińskiemu, wojskiemu starodubskiemu, w wytwarzaniu towarów leśnych. Król pozwala wpisać dokument do ksiąg kancelarii i wydać w postaci ekstraktu.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac., jęz. pol.

341/1455

k 388 – 388 v

[Warszawa, 20 lutego 1635 ?]

Król potwierdza, że w kancelarii mniejszej koronnej oblatowany został jego mandat, wystawiony w Warszawie 20 II 1635 roku w sprawie Jana Kunińskiego do Mikołaja Pęskiego, podstarościego Nowogrodu Siewierskiego, aby ten nie przeszkadzał Kunińskiemu w wypalaniu potażu i wytwarzaniu towarów leśnych. Król pozwala wpisać dokument do ksiąg kancelarii i wydać w postaci ekstraktu.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac., jęz. pol.

342/1456

k389 – 390

Warszawa, 16 marca 1635

Feria sexta ante dominicam Laetare proxima

Król pozwala na wpisanie do akt kancelarii koronnej oblatowanego w urzędzie przywileju Zygmunta Augusta z sejmu lubelskiego z 11 II 1569, w którym król wziął pod opiekę i udzielił pewnych swobód szlachcicowi Teodorowi de Sava Sawiczowi, Grekowi.

Relacja *ut supra* [Tomasza Zamoyskiego, podkanclerzego koronnego]
jęz. lac.

343/1457

k 390 – 391v

Warszawa, 21marca 1635

Feria secunda post dominicam Laetare quadragesimalem proxima

Król pozwala wpisać do akt kancelarii koronnej oblatowany w niej dokument Zygmunta III, wydany w Malborku, 7 VI 1598, w którym król zawiadamiał Wojciecha I Stanisława Mirczyńskich, arendatorów cła w Fordonie i poborców podatków uchwalonych na sejmie 1598 r. , że mieszkańcy Prus, szlachta i miasta, tak większe jak i mniejsze, nie podlegają temu poborowi¹.

Relacja *ut supra* [Tomasza Zamoyskiego, podkanclerzego koronnego]
jęz. lac.

¹ J. Rzońca, *Sejmy z lat 1597 i 1598*, cz. II, Opole 1993, s. 41-49; VL, t. II, s. 383, 384, 386.

344/1458

k 391 v – 393

Warszawa, 10 grudnia 1635

Feria secunda post f. Conceptionis Beatae Mariae Virginis proxima

Król pozwala wpisać do akt kancelarii koronnej oblatowany w urzędzie list Ottona Schenkinga, biskupa wendeńskiego, datowany; Tukum¹ 5 VI 1632 roku, w którym biskup pozwala Katarzynie, córce zmarłego Macieja Schenkinga, zostać zakonnicą.

jęz. lac., jęz. niem.

¹ Tukum (Tuckum) dziś Tukums, Łotwa.